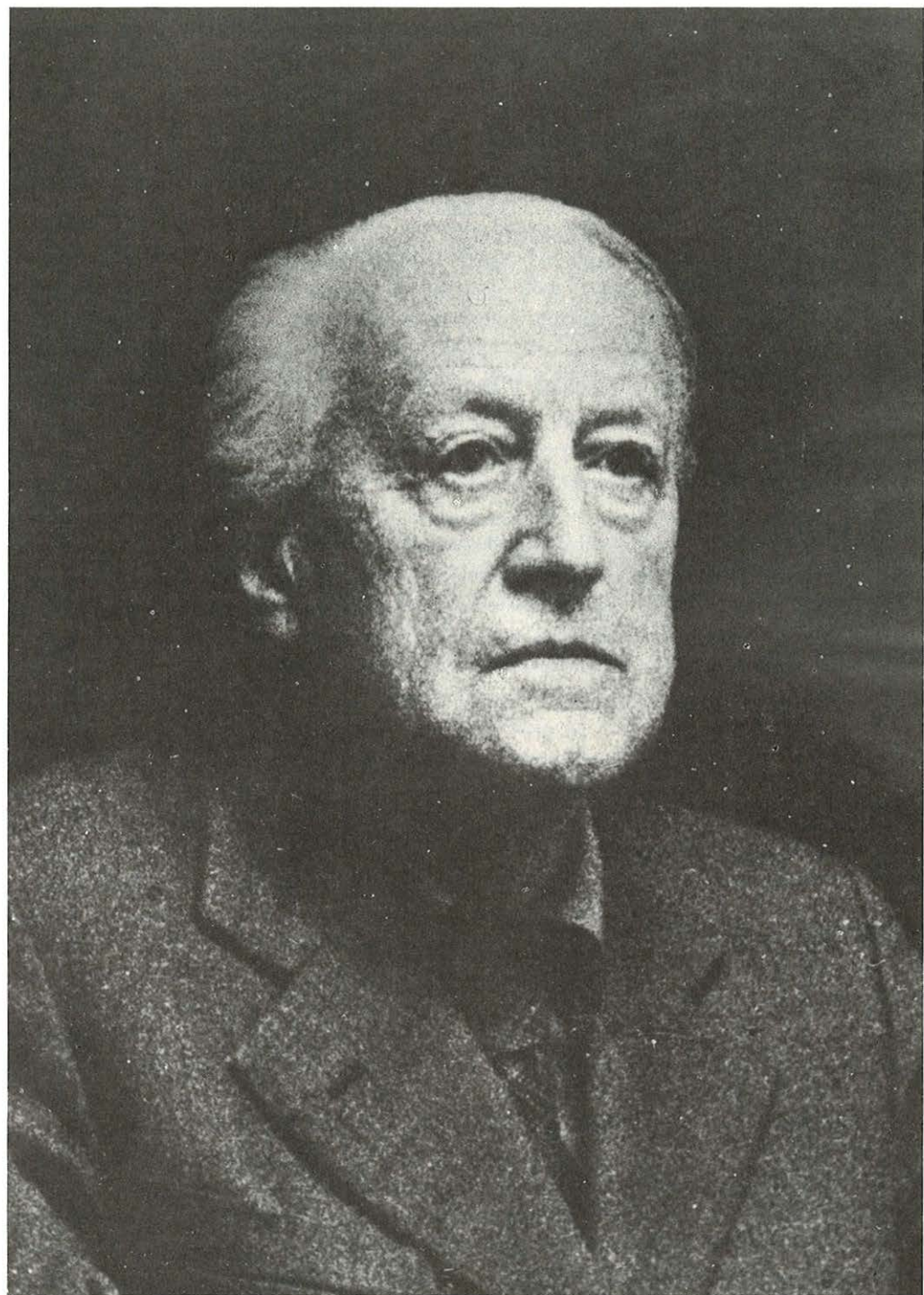

In memoriam

prof. dr. ing. arch. Emanuela Hrušky, DrSc.

Dnešní ochrana a obnova památkového stavebního fondu v Československu je přímo spjata s osobností prof. dr. ing. arch. Emanuela Hrušky, DrSc., a s jeho celoživotním dílem. Památková péče v jeho pojetí znamená tvůrčí a organizátorskou činnost, navazující na vývoj urbanismu a architektury se současným usměrňováním plánování investičních záměrů měst a organizací. Základem tohoto pojetí je názor, že ochrana a obnova nejkomplicovanějších památkových souborů — historických jader měst — je možná jen tehdy, stane-li se reálnou součástí budování měst do všech podrobností již v územních regionálních studiích, ve směrných a podrobných zastavovacích plánech. Konkretizace obnovy nenahraditelných historicko-urbanistických hodnot začíná v chápání památky jako součásti širšího sídelního celku a v řešení širších životních potřeb. Prof. Hruška tuto ideu promítl do jednoduchých metodických zásad se srozumitelným postupem: předpokladem pro zachování a stavební regeneraci historického jádra nebo architektonického souboru je vyřešení dopravy a funkční náplně, řešení s ohledem na kapacitu historických souborů a potřeb města a získání těch investorů, kteří mají dostatečné prostředky a výrobní kapacity. Teprve pak nastupuje podrobná úvaha o vlastním pojetí a řešení obnovy z hlediska architektonického, urbanistického a jeho nové funkce v rámci stavebního organismu.

Přesvědčení prof. Hrušky o angažovanosti památky pro novodobé účely v rámci územní organizace přináší řadu dalších cenných důsledků, které dnes již prakticky potvrzují význam jeho teoretických stanovisek, několikrát publikovaných v různých souvislostech.

Prof. Hruška byl především architektem urbanistou a zároveň ctitelem architektury. Ctitelem neobyčejně střízlivým, věcným a racionálním, zaujímajícím vždy realistické stanovisko s přesně formulovaným tvůrčím programem. Jeho vlastní tvorba byla cílevědomá a jednoduší. Již v 17 letech se zapsal na vysokou školu architektury a pozemního stavitelství a v 21 letech ukončil studium jako graduovaný inženýr architekt. V roce 1930 absolvoval speciálku architektury na Akademii výtvarných umění. Od roku 1924 spolupracoval jako mladý člen Klubu Za starou Prahu s dr. Zd. Wirthem, prof. dr. J. Cibulkou, prof. V. V. Štechem, dr. K. Chytillem, arch. P. Janákem, arch. B. Hypšmanem, prof. V. Birnbaumem, prof. A. Englem, prof. J. Gollem, dr. J. Šustou, dr. K. Guthem, dr. V. Vojtíškem, ing. E. Schwarzerem, ing. J. Almerem, prof. O. Stefanem, C. Merhoutem, arch. A. Kubičkem, dr. V. Denksteinem, dr. ing. arch. B. Kozákem, prof. K. Krejčím, dr. E. Pochem a dalšími. V roce 1935 se stal sekretářem Mezinárodního bytového kongresu (CIAM, CIRPAG, UIA atd.), v roce 1938 se habilitoval

jako docent pro obor urbanismu a územního plánování. Od roku 1928 se účastnil soutěží a získal řadu úspěchů. Z té doby je v Praze mnoho jeho významných realizací. Prostý výčet urbanistických plánů, soutěžních návrhů, úředních projektů, realizací, titulů teoretických prací otištěných doma i v zahraničí a seznam odborných funkcí i mezinárodních kongresových účastí prof. Hrušky svědčí o rozsáhlé a tematicky cílené tvůrčí aktivitě, znamenající mimořádný přínos pro rozvoj oboru. V roce 1948 byl jmenován vedoucím katedry na Slovenské vysoké škole v Bratislavě. V roce 1955 dosáhl nového doktorátu věd a v roce 1964 mu byly uděleny Herderova cena jako mezinárodní uznání jeho díla a Jurkovičova cena. Byl členem památkové komise rady NVP a dlouholetým spolupracovníkem Pražského ústavu státní památkové péče a ochrany přírody, na jehož činnosti se aktivně podílel. Zastával čestnou funkci předsedy Ústřední komise státní památkové péče v Československu, dále byl pověřen členstvím v komisi pro historická sídla International Federation for Housing and Planning. Byl dopisujícím členem Francouzské akademie architektury, čestným členem Německé akademie stavby měst a stal se spoluzakladatelem Benátské charty i předsedou československého ICOMOS při UNESCO.

Dlouhé období svého života zasvěceného svrchovaně odborné práci, plných 65 let, byl členem instituce založené v roce 1900 — Klubu Za starou Prahu. Po mnoho let v něm vykonával funkci místopředsedy, od roku 1979 předsedy. Za své mimořádné zásluhy byl jmenován „Čestným členem Klubu Za starou Prahu“. Jeho osobnost završila řadu významných pracovníků působících v Klubu od založení a má nemalý podíl na výsledcích záslužné činnosti tohoto dobrovolného společenství obdivovatelů hlavního města Prahy.

Dne 16. srpna 1989 profesor Emanuel Hruška zemřel. Jeho odchod znamená pro náš stát, hlavní město a Klub nenahraditelnou ztrátu. Přehlédneme-li jeho celoživotní práci, uvědomujeme si, že prožil život bohatý a krásný, a že se přičinil o zachování národního kulturního dědictví nám i příštím generacím. Za to mu zůstaneme trvale vděční.